

Turistička ponuda grada Pule

Dobrić, Dea

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:979345>

Rights / Prava: [In copyright](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2021-06-23**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije
Preddiplomski sveučilišni studij
Kultura i turizam

DEA DOBRIĆ

TURISTIČKA PONUDA GRADA PULE

Završni rad

Pula, kolovoz, 2019.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije
Preddiplomski sveučilišni studij
Kultura i turizam

DEA DOBRIĆ

TURISTIČKA PONUDA GRADA PULE

Završni rad

JMBAG: 0303070625

Studijski smjer: Kultura i turizam

Predmet: Selektivni oblici turizma

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Trgovina i turizam

Mentor: izv. prof. dr. sc. Aljoša Vitasović

Pula, kolovoz, 2019.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Dea Dobrić, kandidatkinja za prvostupnicu Kulture i turizma ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Studentica

U Puli, 29. kolovoza, 2019. godine

IZJAVA o korištenju autorskog djela

Ja, Dea Dobrić dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom Turistička ponuda grada Pule koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 29. kolovoza, 2019. godine

Potpis

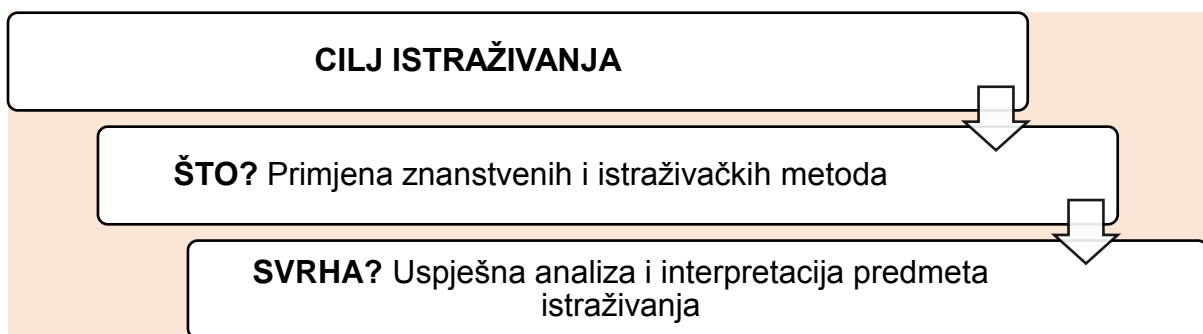
SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. SELEKTIVNI OBLICI TURIZMA	3
2.1. Pojmovno određenje turizma	3
2.1.1. Značaj turizma	4
2.1.2. Osnovne funkcije turizma	5
2.2. Selektivni oblici turizma	7
2.2.1. Pojmovno određenje selektivnog turizma	8
2.2.2. Glavna obilježja selektivnog turizma.....	9
2.3. Klasifikacija selektivnih oblika turizma.....	11
2.3.1. Zdravstveni turizam	14
2.3.2. Sportski i rekreacijski turizam	15
2.3.3. Ruralni turizam	15
2.3.4. Kulturni turizam.....	16
3. TURISTIČKA PONUDA GRADA PULE	18
3.1. Opće odrednice turističke ponude grada Pule	18
3.2. Primjer: Kulturni turizam kao selektivni oblik na području grada Pule	20
4. ZAKLJUČAK.....	24
LITERATURA	25
POPIS SLIKA	27
SAŽETAK	28
SUMMARY	29

1. UVOD

Osnovni predmet istraživanja završnog rada odnosi se na teorijsku i praktičnu analizu tematike pod nazivom „*Turistička ponuda grada Pule*“. Shodno tome, može se reći da će se prethodno navedena tematika analizirati u skladu sa stručnom literaturom, stručnim i znanstvenim člancima te adekvatnim i relevantnim internetskim izvorima. Za razliku od predmeta, cilj istraživanja rada podrazumijeva „*strategiju za proučavanje predmeta istraživanja, a sastoji se od opisa, procjene, usporedbe i povezanosti*“¹. Stoga, u ovom završnom radu, temeljni osvrt „*staviti*“ će se na pragmatični i znanstveni aspekt. Pragmatični ciljevi istraživanja upućuju na koristi koje proizlaze iz istraživanja, dok znanstveni ciljevi određuju pojedinu razinu spoznaje do koje je prilikom istraživanja potrebno doći. Također, cilj istraživanja podrazumijeva i primjenu znanstvenih i istraživačkih metoda, i to iz razloga kako bi se predmet istraživanja mogao uspješno analizirati, odnosno kako bi se u konačnici mogao uspješno interpretirati čitateljima. U nastavku završnog rada, na slici 1, prikazan je cilj istraživanja.

Slika 1. Cilj istraživanja

Izvor: Samostalna izrada autorice

Nadalje, metodologija istraživanja završnog rada može se definirati kao „*opća teorija znanstvene spoznaje, odnosno kao posebna disciplina koja proučava logičke operacije i tehničko – istraživačke postupke neke znanosti*“². S druge strane, za metodologiju se može reći da „*kritički ispituje znanstveni postupak, tehnička sredstva*

¹ MEFST, *Kako postaviti istraživanje*, [Internet], raspoloživo na: <http://neuron.mefst.hr/>, posjećeno: 03. srpnja 2019.

² HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Metodologija*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 03. srpnja 2019.

*i instrumente kojima se služi znanost, kao i sam način logičke obradbe podataka do kojih znanost dolazi*³. Kao temeljna metoda ovog završnog rada koristiti će se metoda proučavanja stručne literature te metode analize i sinteze, indukcije i dedukcije, klasifikacije i apstrakcije te generalizacije i konkretizacije.

Općenito, turizam se može definirati kao putovanje u svrhu ugone, rekreacije ili posla, te je potrebno naglasiti kako je u većini slučajeva ograničenog trajanja. U odnosu na predmet, problematika istraživanja odnosi se na selektivne oblike turizma koji se u današnje vrijeme „vežu“ za pojedine oblike suvremenog turizma, i to kroz samu prirodu i funkcioniranje pojedinih oblika. Prema tome, analizirat će se selektivni oblici turizma, i to gledajući s aspekta turističke ponude grada Pule. Selektivne oblike turizma moguće je definirati kroz skup turističkih kretanja koja su u konačnici uvjetovanja pojedinim, tj. dominantnim turističkim motivima vezanim za interese određenih segmenata turističke potražnje. Naime, selektivni oblici turizma zahtijevaju specifične organizacijske sustave, sadržaje i kvalificiranu radnu snagu pomoću koje dolazi do daljnje evolucije turističkog tržišta.

Pogodnosti za razvoj turizma na području grada Pule su geografski položaj, blaga mediteranska klima, očuvana priroda, čisto more, dobra prometna povezanost te bogata kulturna i spomenička baština. Turistička ponuda na području grada Pule, i okolice, poprilično je raznovrsna, a isto tako pruža i veliki niz mogućnosti za kvalitetan odmor. Za područje rada Pule karakteristični su zdravstveni, sportski, nautički, kulturni i poslovni turizam, odnosno turizam događaja, engl. „*event tourism*“, gastronomski turizam i sl., o čemu će više govora biti u nastavku teksta završnog rada. Isto tako, grad Pula ima i dugu tradiciju ribarstva, vinarstva, turizma i brodogradnje, ujedno je i tranzitna luka.

Završni rad strukturiran je od četiri međusobno povezana poglavlja, a to su uvodni dio, definicija selektivnih oblika turizma, analiza turističke ponude grada Pule sukladno selektivnim oblicima turizma te zaključna razmatranja. Također, u radu je predstavljen i sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku, popis korištenih bibliografskih jedinica te popis vlastoručno izrađenih grafičkih prikaza.

³ Ibidem.

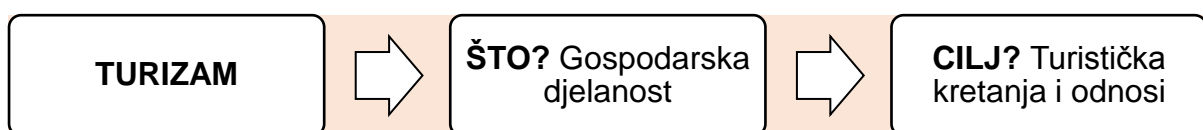
2. SELEKTIVNI OBLICI TURIZMA

Termin turizam potječe od latinske potječe „*tornare*“, kao i od grčke riječi „*tornos*“ koje predstavljaju „*kretanje u krugu ili oko centralne osi*“⁴. Općenito, prethodno navedeno se može protumačiti kao tzv. „*krug*“ koji predstavlja polaznu točku koja se u konačnici vraća na svoje polazište. Iz navedenog razloga, turizam se odnosi na putovanje koje završava na polazištu, a može se izraziti i kroz čin odlaska s namjerom povratka na samo polazište.

2.1. Pojmovno određenje turizma

Danas, cjelokupni razvoj turizma „*nameće*“ temeljnu „*potrebu kritične analize i evaluacije čitave lepeze društvenih problema, odnosno doticaja raznih kultura, nivo kvalitete života u slobodnom vremenu, prostorne i ekološke probleme te pitanja otuđenja i eskapizma*“⁵. Turizam se može definirati i predstaviti kao „*ukupnost odnosa i pojava koji proizlaze iz putovanja i boravka posjetitelja nekog mjesta, ako je takvo putovanje poduzeto radi odmora i uživanja te se njime ne zasniva stalno prebivalište i ne poduzima se neka gospodarska djelatnost*“⁶. U nastavku završnog rada, na slici 2, prikazana je definicija turizma.

Slika 2. Definicija turizma

Izvor: Samostalna izrada autorice prema HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Turizam*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

U jednoj od prvih definicija koja potječe iz 1905. godine, turizam je definira kao „*pojava modernoga doba, izazvana povećanom potrebom za odmorom i promjenom*

⁴ CROATIA LINK, *Turizam: definicija, nastanak, razvoj i podjela*, [Internet], raspoloživo na: <http://croatialink.com/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

⁵ STANKOVIĆ, M. (1985), „Sociološko istraživanje turizma“, *Revija za sociologiju*, Vol. 15, No. 1 – 2, str. 75.

⁶ HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Turizam*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

*klime, probuđenim i njegovanim smislom za ljepote krajolika, radosti i užitak boravka u slobodnoj prirodi*⁷. U današnje vrijeme, u brojnim zemljama svijeta prihvaćena je definicija turizma Svjetske turističke organizacije, engl. „*World Tourism Organization*“ (UNWTO), u skladu s kojom „*turizam uključuje sve aktivnosti proizašle iz putovanja i boravaka osoba izvan njihove uobičajene sredine ne dulje od jedne godine radi odmora, poslovnog putovanja i drugih razloga nevezanih uz aktivnosti za koje bi primili ikakvu naknadu u mjestu koje posjećuju*“⁸.

Turizam se u većini situacija povezuje s putovanjem izvan domicilne zemlje, no također se može odnositi i na putovanje na druge lokacije u tuzemstvu, odnosno izvan mjesta stanovanja.

2.1.1. Značaj turizma

U današnje vrijeme, turizam je jedan od glavnih izvora prihoda u mnogim državama, a u brojnim odredištima predstavlja najvažniju gospodarsku granu. Naime, kao što je već i navedeno, turizam za neke zemlje svijeta predstavlja najvažniji izvor prihoda, a njegova važnost ima također utjecaja i na:⁹

- socijalni,
- kulturni,
- obrazovni, i
- ekonomski sektor.

S druge strane, potrebno je naglasiti da turizam donosi znatan „*priljev*“ u lokalne ekonomije, i to ponajprije u obliku plaćanja za „*robe i usluge*“ koje koriste turisti. Dakle, turizam stvara i nove mogućnosti za zapošljavanje u uslužnom sektoru ekonomije koja se oslanja na turizam. Stoga, uslužne djelatnosti koje su usko povezane uz turizam uključuju:¹⁰

- prijevoz,

⁷ Ibidem.

⁸ UNWTO, *Definition*, [Internet], raspoloživo na: <http://www2.unwto.org/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

⁹ CROATIA LINK, *Turizam: definicija, nastanak, razvoj i podjela*, [Internet], raspoloživo na: <http://croatialink.com/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

¹⁰ Ibidem.

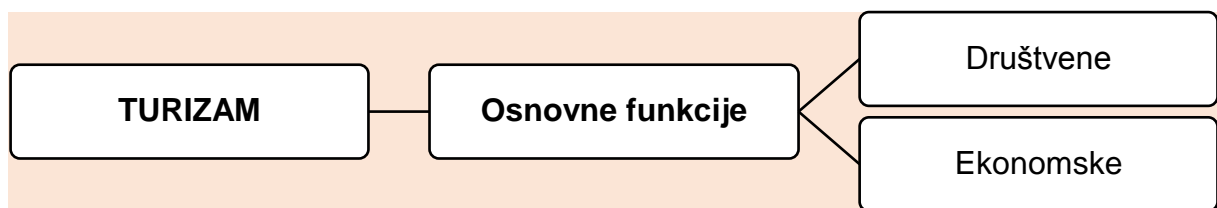
- smještaj, te
- zabavna i tematska mjesta.

Uz sve prethodno navedeno uključena je također i velika industrija stvari koje kupuju turisti, a to su primjerice suveniri i pokloni.

2.1.2. Osnovne funkcije turizma

Općenito, može se reći da je turizam kao pojava modernog doba stekao status važne komponente nacionalnih gospodarstava mnogobrojnih zemalja svijeta. U nastavku završnog rada, na slici 3, prikazane su osnovne funkcije turizma.

Slika 3. Osnovne funkcije turizma

Izvor: Samostalna izrada autorice prema HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Turizam*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

Društvene (neekonomske ili humanističke) funkcije turizma „*pridonose humanističkim vrijednostima turizma (obogaćivanju čovjeka novim spoznajama, doživljajima i aktivnostima) i povezuju se s izvornim motivima turističkih kretanja, koji nisu u vezi s postizanjem gospodarskih ciljeva*“¹¹. Sukladno navedenom, društvene funkcije turizma mogu se podijeliti na sljedeće:¹²

- funkcije s neposrednim djelovanjem (rekreacijske, zdravstvene i kulturne), i
- funkcije s posrednim djelovanjem (političke, socijalne i obrazovne).

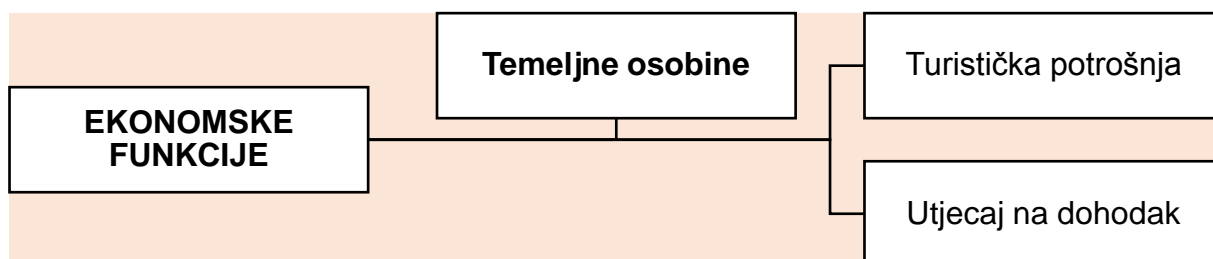
U odnosu na društvene, može se naglasiti da su ekonomske funkcije međusobno povezane, zbog čega se i međusobno nadopunjuju. S obzirom na činjenicu kako su ekonomske funkcije brojne, isto tako i svaka od njih ima veliki značaj. Naime,

¹¹ HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Turizam*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

¹² Ibidem.

„ekonomske funkcije turizma imaju dvije zajedničke osobine, i to s jedne strane, turističku potrošnju kao njihov zajednički materijalni izvor i s druge strane, utjecaj na dohodak kao izravan ili neizravan gospodarski cilj“¹³. U nastavku završnog rada, na slici 4, prikazane su temeljne osobine ekonomskih funkcija turizma.

Slika 4. Temeljne osobine ekonomskih funkcija turizma

Izvor: Samostalna izrada autorice prema POSLOVNI DNEVNIK, *Ekonomika turizma*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/>, posjećeno: 06. srpnja 2019.

Isto tako, ekonomske funkcije turizma mogu se sistematizirati i u deset temeljnih funkcija, a to su:¹⁴

- multiplikativna,
- induktivna,
- konverzijska,
- apsorpcijska,
- integracijska funkcija,
- akceleracijska funkcija,
- funkcija zapošljavanja,
- funkcija poticanja međunarodne razmjene dobara,
- funkcija uravnoteženja platne bilance, i
- funkcija razvoja gospodarski nedovoljno razvijenih područja.

Može se reći da ekonomika turizma, i to kao posebna znanstvena disciplina, u svojim gledištima slijedi načela i gledišta teorije turizma. Ekonomika turizma je dio

¹³ POSLOVNI DNEVNIK, *Ekonomika turizma*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/>, posjećeno: 06. srpnja 2019.

¹⁴ HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Turizam*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

ekonomske znanosti koja opisuje, analizira, objašnjava i dovodi u vezu pojave i odnose u turizmu s gledišta njihovih ekonomskih učinaka i obveza.

2.2. Selektivni oblici turizma

U današnje vrijeme, sve su izraženije potrebe potencijalnih turista, što se nalazi u vezi s životnim standardom. Na taj način, turisti raspolažu sa sve više novca, a uz vrijeme kao jedan od temeljnih faktora, turisti ostvaruju osnovne preduvjete za „uključivanje“ u određene turističke tokove. Također, dolazi i do sve veće raščlambe na pojedine podskupine koje su u konačnici definirane sljedećim odrednicama:¹⁵

- životnim stilom,
- životnim potrebama i prilikama, te
- osobnim sklonostima.

Sve navedene odrednice povećavaju interes za razne oblike turizma, i to gledajući na sve razine turističke potražnje. Turisti „tragaju“ za „kvalitetnim odmorom, rekreacijom, zabavom i zdravljem, odnosno sve više sami istražuju i osmišljavaju putovanja ili pak to kombiniraju s aranžmanima specijaliziranih organizacija posredništva u formi agencija i turoperatora“¹⁶. Turisti su danas i sve češće „u potrazi“ za:¹⁷

- atraktivnom prirodom,
- zadovoljstvom,
- rekreacijom,
- zdravstvenom rehabilitacijom,
- tradicijom,
- umjetnošću, i
- brojnim drugim iracionalnim motivima.

Kao rezultat navedenoga, vidljivo je da dolazi do sve veće potražnje za kružnim putovanjima.

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ GEIĆ, S. (2011), *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split., str. 211.

¹⁷ Ibidem., str. 213.

2.2.1. Pojmovno određenje selektivnog turizma

Povijesno, prvi odlasci čovjeka izvan domicila bili su povezani s robnom razmjenom usluga i proizvoda. Stoga, počeci turizma odnose se na „*kretanja i putovanja iz vjerskih i hodočasničkih razloga izvan stalnog mjesta boravka*“¹⁸. Daljnjim razvojem civilizacije, kao i cjelokupnim tehnološkim napretkom, definiran je termin turizma kakav se koristi u današnje vrijeme.

Sukladno navedenim odrednicama, došlo je do pojave posebnih oblika turizma kroz koje su definirani zahtjevi potrošača, odnosno zahtjevi sudionika turističkih putovanja. Prema tome, može se reći da se potrošačima nastoji prilagoditi turistička ponuda, tj. turistički proizvod, i to iz razloga kako bi se moglo uspješno komunicirati na turističkom tržištu. Naime, prilikom uočavanja prvih negativnih znakova masovnog turizma došlo je do razvoja novih modela vezanih za održivi razvoja turizma. Održivi turizam može se definirati i predstaviti kao „*turizam koji u potpunosti uzima u obzir trenutne i buduće gospodarske, društvene i okolišne učinke, brine se o potrebama posjetitelja, sektora, okoliša i destinacije*“¹⁹. Temeljni principi održivosti turizma odnose se na:²⁰

- okolišne,
- gospodarske, i
- društveno – kulturne aspekte turizma.

Kako bi se mogla postići dugotrajna održivost potrebno je uspostaviti ravnotežu među prethodno navedenim dimenzijama.

U odnosu na navedene značajke, selektivni turizam može se predstaviti kao „*sintetički i generički pojam koji označava novu kvalitetu suvremenog i budućeg turizma*“²¹. Naime, selektivni turizam u današnje vrijeme temelji se na:²²

- selekciji programa,
- odgovornom ponašanju svih dionika,

¹⁸ ZUELOW, E. (2015), *a History of Modern Tourism*, Red Globe Press., str. 18.

¹⁹ ODRŽIVI TURIZAM, *Održivi turizam*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.odrzivi.turizam.hr/>, posjećeno: 06. srpnja 2019.

²⁰ Ibidem.

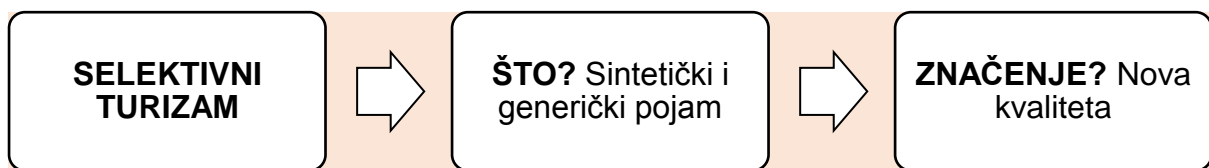
²¹ GEIĆ, S. (2011), *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split., str. 223.

²² Ibidem., str. 223.

- ekološkim i ekonomskim načelima,
- kvalitetnoj razini,
- izvornom identitetu, i
- uravnoteženom odnosu broja turista i lokalnog stanovništva.

U nastavku završnog rada, na slici 5, prikazano je pojmovno određenje selektivnog turizma.

Slika 5. Pojmovno određenje selektivnog turizma

Izvor: Samostalna izrada autorice prema GEIĆ, S. (2011), *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split., str. 223.

Kao što je već u prethodnom dijelu teksta završnog rada navedeno, selektivni oblici turizma veliki značaj pridaju održivom turizmu, odnosno turizmu koji predstavlja razvoj za sadašnje generacije, ali isključivo na način da se ne ugrožava razvoj budućih generacija.

2.2.2. Glavna obilježja selektivnog turizma

Selektivne turističke vrste predstavljaju „*dio sustavnog makro strateškog razvojnog zaokreta u turizmu, a mogu se definirati i kao protuteža pojmu masovni turizam*“²³. Naime, najvažnija karakteristika selektivnog turizma obuhvaća postavljanje turista u fokus istraživanja, odnosno postavljanje u fokus oblikovanja ponude i turističkih proizvoda. Stoga, u selektivnom turizmu, „*turist postaje osnovni subjekt prepoznat po imenu i prezimenu*“²⁴. Selektivni turizam, kao suprotnost masovnom turizmu, može se zamijeniti selektivnim turističkim vrstama, u skladu s čim diversifikacija ponude i

²³ LUKOVIĆ, T. (2008), „Selektivni turizam, hir ili znanstveno – istraživačka potreba“, *Acta turistica nova*, Vol. 2, No. 1, str. 58.

²⁴ Ibidem., str. 58.

turističkih proizvoda predstavlja važno obilježje. U nastavku završnog rada, na slici 6, prikazano je važno obilježje selektivnog turizma.

Slika 6. Važno obilježje selektivnog turizma

Izvor: Samostalna izrada autorice prema LUKOVIĆ, T. (2008), „Selektivni turizam, hir ili znanstveno – istraživačka potreba“, *Acta turistica nova*, Vol. 2, No. 1, str. 58.

Nadalje, kod selektivnog turizma, veliki dio turističke ponude prilagođen je manjim skupinama turista, odnosno potrošača. Stoga, njihov životni vijek je relativno kratak, no u konačnici dolazi do realizacije sljedećih faktora:²⁵

- zadovoljenje potrebe turista i potrošača,
- poticanje razvoja novih potreba, i
- razvoj novih proizvoda i usluga.

Danas, može se reći da „*selektivne turističke vrste potiču regionalni koncept razvoja turizma, koji zamjenjuje prethodni koncept planskog makro upravljanja*“²⁶. Naime, u navedenom konceptu ponuda se razvija kroz komparativne prednosti resursa receptivne destinacije, a „*sustav upravljanja na nižim razinama oblikuje se i jača oblikujući kompetentne subjekte procesa strateškog menadžmenta destinacije, lokalne i regionalne*“²⁷.

Selektivne turističke vrste „*zainteresirane*“ su za poticanje održivog razvoja na svom receptivnom tržištu, i to ponajprije kroz razvoj standarda neophodnih za zaštitu prirodnih resursa i povećanja sigurnosti turista u destinaciji. Sigurnost turista postaje

²⁵ Ibidem., str. 58.

²⁶ ZANINOVIĆ, V. (2003), „The segmentation and promotion of selective forms of tourism of the island of Hvar – a fusion of authenticity and modernity“, *Tourism and hospitality management*, Vol. 2, No. 9, str. 271.

²⁷ Ibidem., 276.

sve važniji faktor prilikom ocjene kvalitete destinacije i turističke ponude, a i sto tako i važan faktor u procesu odlučivanja o turističkoj destinaciji. U nastavku završnog rada, na slici 7, prikazana je osnovna karakteristika selektivnog turizma.

Slika 7. Osnovna karakteristika selektivnog turizma

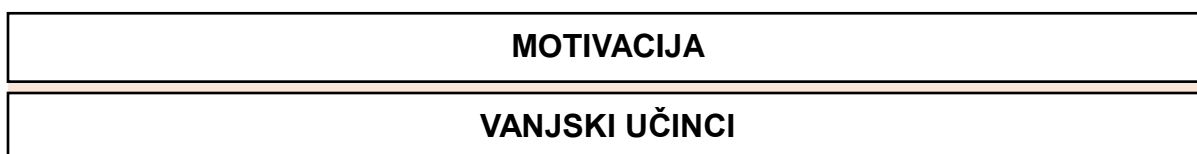
Izvor: Samostalna izrada autorice prema LUKOVIĆ, T. (2008), „Selektivni turizam, hir ili znanstveno – istraživačka potreba“, *Acta turistica nova*, Vol. 2, No. 1, str. 58.

Prethodno navedena karakteristika selektivnog turizma zahtijeva mnogo više pažnje od strane administracije pojedine zemlje, i to iz razloga jer se danas sve veći dio ekonomije temelji na malom i srednjem poduzetništvu.

2.3. Klasifikacija selektivnih oblika turizma

Kasper C. među prvima je turizam podijelio, odnosno klasificirao na više različitih osnova, kao i na mnoge oblike unutar dvije osnovne podjele. U nastavku završnog rada, na slici 8, prikazana je osnovna podjela selektivnih oblika turizma.

Slika 8. Osnovna podjela selektivnih oblika turizma

Izvor: Samostalna izrada autorice prema GEIĆ, S. (2011), *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split., str. 223.

Motivacija je „*psihički proces koji ljude potiče na mentalne ili tjelesne aktivnosti, te djeluje na ljudsko ponašanje*“²⁸. Shodno tome, podjela selektivnih oblika prema motivaciji podrazumijeva sljedeće oblike:

- rekreativni turizam (bliže ili dalje destinacije i zdravstveni turizam),
- socijalni turizam (turizam saveza i udruženja te roditeljski turizam),
- kulturni turizam (religijski i kulturni svjetovni turizam),
- komercijalni turizam (turizam sajmova i izložbi te kongresni i poslovni turizam),
- sportski turizam (aktivni i pasivni sportski turizam), i
- politički turizam (turizam političkih manifestacija i diplomatski turizam).

Nadalje, za razliku od prethodne podjele prema motivaciji, podjela selektivnih oblika prema uzorcima, odnosno prema vanjskim učincima podrazumijeva podjelu prema:²⁹

- podrijetlu (nacionalni i međunarodni turizam),
- sezonama (ljetni i zimski turizam),
- trajanju boravka (turizam kratkog boravka, turizam tranzita ili graničnih prijelaza, rekreativni turizam na bližim odredištima, turizam dužeg trajanja boravka, turizam godišnjih odmora),
- broju sudionika (individualni, kolektivni, turizam skupina ili društava, klupski, masovni i obiteljski turizam),
- dobu sudionika (mladi i turisti treće dobi),
- vrsti prijevoza (automobilski, željeznički, avionski, riječni, jezerski, pomorski, ...),
- vrsti smještaja (hotelski, para – hotelski, turizam sekundarnog domicila, kamping turizam),
- učincima na platnu bilancu (aktivni – receptivni turizam, pasivni – emitivni turizam),
- načinu plaćanja (socijalni te turizam iz štednje i kredita), i
- sociološkim kategorijama (ekskluzivni i luksuzni, tradicionalni, turizam mladih i socijalni turizam).

²⁸ HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Motivacija*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 08. srpnja 2019.

²⁹ GEIĆ, S. (2011), *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split., str. 225.

Neovisno o prethodnoj podjeli, Alfier D. smatra da selektivne vrste turizma uvelike pridonose ekološkoj sanaciji, kao i samoj readaptaciji postojećih elemenata ponude. Također, Alfier D. smatra i da selektivne vrste turizma kompletiranju novim sadržajima ponude uniformiranih vrsta te oblika suvremenog masovnog turizma. U nastavku završnog rada, na slici 9, prikazani su najznačajniji oblici selektivnog turizma.

Slika 9. Najznačajniji oblici selektivnog turizma; prema autoru Alfier D.

Izvor: Samostalna izrada autorice prema GEIĆ, S. (2011), *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split., str. 231.

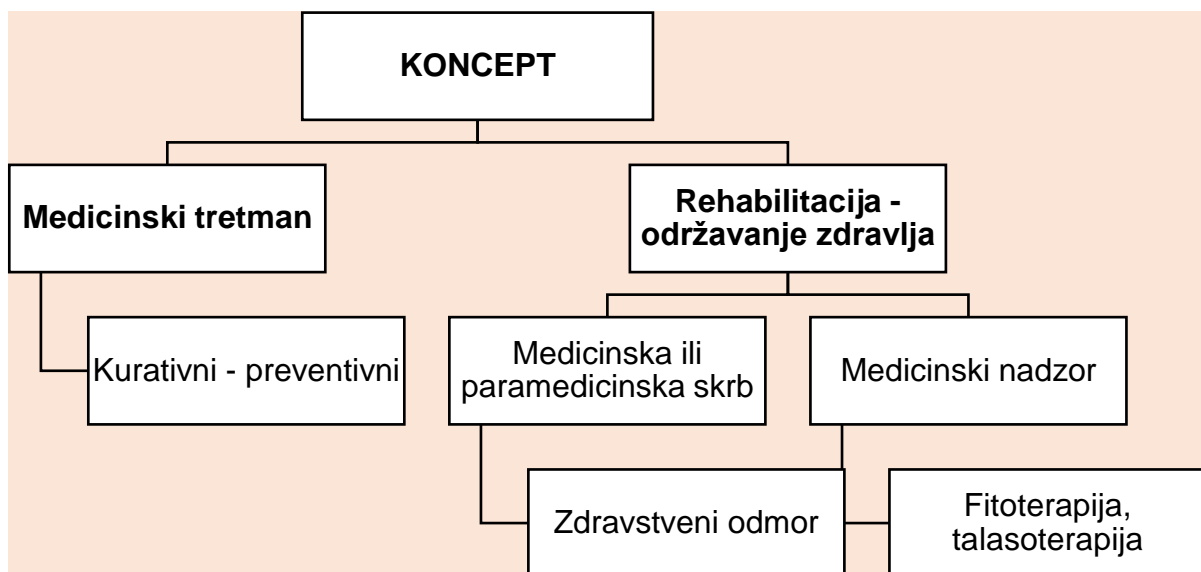
Prema prethodno navedenom i promatranom autoru, zdravstveni turizam obuhvaća talasoterapiju, balneoterapiju, klimoterapiju i silvo terapiju. U odnosu na zdravstveni, sportski i rekreacijski turizam uključuje turizam na „*moru, vodama i planinama sa specifičnim vidovima kao što su itinerarni – pješački, konjički (jahački), kružni (ciklički) turizam za opušteni odmor u prirodnom okruženju i slično*“³⁰. Nadalje, ruralni ili rustikalni (seoski) turizam odnose se na manja i mirna primorska te kontinentalna mjesta, dok je u konačnici kulturni turizam specifičan po različitim sadržajima i oblicima.

³⁰ Ibidem., str. 232.

2.3.1. Zdravstveni turizam

Zdravstveni (medicinski) turizam „nastoji pomoću prirodnih faktora okoline, klime i drugih ekoloških činilaca unaprijediti ili liječiti već narušeno zdravlje“³¹. Zdravstveni turizam podrazumijeva „putovanje ljudi u druge države sa ciljem primanja medicinskih tretmana u toj državi“³². Povijesno gledajući, „ljudi su u pravilu putovali iz manje razvijenih država u razvijenije kako bi primili medicinsku medicinsku skrb koju nisu mogli dobiti u vlastitim državama“³³. Posljednji trendovi pokazuju obrnute procese u kojima turisti iz razvijenijih država putuju u države trećeg svijeta, i to zbog znatno manjih troškova liječenja. Također, još jedan od razloga za postojanje zdravstvenog turizma su i zakonski propisi. U nastavku završnog rada, na slici 10, prikazan je koncept zdravstvenog turizma.

Slika 10. Koncept zdravstvenog turizma

Izvor: Samostalna izrada autorice prema HITREC, T. (1996), „Zdravstveni turizam – pojmovni i koncepcijski okvir“, *Tourism and hospitality management*, Vol. 2, No. 2, str. 259.

³¹ HITREC, T. (1996), „Zdravstveni turizam – pojmovni i koncepcijski okvir“, *Tourism and hospitality management*, Vol. 2, No. 2, str. 257.

³² CROATIA LINK, *Zdravstveni turizam: definicija, povijest i podjela*, [Internet], raspoloživo na: <http://croatialink.com/>, posjećeno: 15. srpnja 2019.

³³ Ibidem.

Zdravstveni turisti podložni su mnogim rizicima koji mogu uključivati „*duboke venske tromboze, tuberkulozu, dizenteriju, paratifus, loše njegu nakon zahvata i slično*“³⁴.

2.3.2. Sportski i rekreacijski turizam

U današnje vrijeme, „*sportska rekreacija izvan mjesta stanovanja znači sadržajan boravak turista u odredištu izvan mjesta stalnog boravka, koji podrazumijeva turističke uvjete*“³⁵. Sportska rekreacija u turizmu ima također i brojne funkcije koje pridonose važnim socijalnim i ekonomskim učincima, dok sadržaji sportske rekreacije vezani uz sportske aktivnosti uključuju sljedeće međusobno povezane odrednice, a to su:³⁶

- kretanje,
- aktivnosti u prirodi,
- sportske i rekreacijske aktivnosti (u zatvorenim objektima, objektima na otvorenom i u prirodnu ambijentu).

Sportsko rekreacijski turizam se može definirati kao specifični oblik turizma u kojem prilikom poduzimanja i ostvarivanja putovanja prevladavaju sportski motivi te boravak u određenim turističkim mjestima i centrima.

2.3.3. Ruralni turizam

Ruralni turizam predstavlja „*svaku turističku aktivnost u ruralnom prostoru, dok se seoski turizam može predstaviti kao njegova posebna vrsta koja ujedinjuje poljoprivrednu djelatnost i pružanje turističkih usluga*“³⁷. Dakle, shodno navedenim odrednicama, potrebno je naglasiti kako je najčešći oblik seoskog turizma agroturizam. Najznačajnija, kao i najpopularnija, djelatnost u okvirima seoskog turizma je agroturizam, tj. „*obiteljska i poljoprivredna gospodarstva koja nude*

³⁴ CROATIA LINK, *Zdravstveni turizam: definicija, povijest i podjela*, [Internet], raspoloživo na: <http://croatialink.com/>, posjećeno: 15. srpnja 2019.

³⁵ ANDRIJAŠEVIĆ, M. (2010), *Kineziološka rekreacija*, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb., str. 284.

³⁶ Ibidem., str. 284.

³⁷ CIMERFRAJ, *Što je seoski turizam i kako spojiti poljoprivredu s turizmom u Hrvatskoj?*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.cimerfraj.hr/>, posjećeno: 15. srpnja 2019.

*ugostiteljsko – turističke usluge*³⁸. Osnovna djelatnost agroturizma je poljoprivredna proizvodnja, a ugostiteljsko – turistička djelatnost odnosi se na dodatak ponudi.

Pružatelji turističko – ugostiteljskih usluga na poljoprivrednom gospodarstvu mogu biti registrirane pravne ili fizičke osobe te mogu pružati usluge:

- smještaja,
- prehrane (hrane i pića iz pretežno vlastite proizvodnje ili drugih OPG – ova). i
- turističke usluge (sudjelovanje u poljoprivrednim poslovima, jahanje, lov, ribolov, izleti i različite radionice).

I na kraju, važno je za reći da se objekti koji se mogu registrirati za obavljanje djelatnosti u seoskom turizmu odnose na vinotočje (kušaonice), izletišta, apartmane sobe i ruralne kuće za odmor.

2.3.4. Kulturni turizam

Kulturni turizam se može definirati kao vrsta turizma u kojemu su tzv. „meta“ turističkih posjeta:³⁹

- muzeji,
- izložbe,
- koncerti,
- religijski spomenici, i
- svjetovna arhitektura.

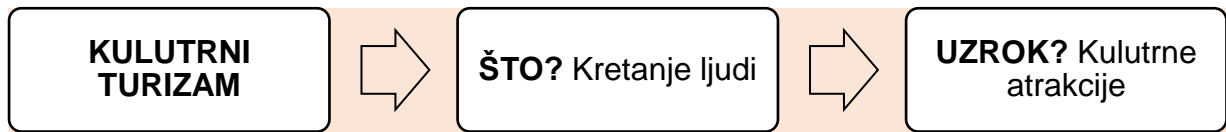
Općenito govoreći, „*pojam kulturnog turizma primjenjuje se na putovanja koja uključuju posjete kulturnim resursima bez obzira na inicijalnu motivaciju*“⁴⁰. U nastavku završnog rada, na slici 11, prikazana je definicija kulturnog turizma.

³⁸ Ibidem.

³⁹ CULTURENET, *Definicije kulturnog turizma*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.culturenet.hr/>, posjećeno: 15. srpnja 2019.

⁴⁰ Ibidem.

Slika 11. Definicija kulturnog turizma

Izvor: Samostalna izrada autorice prema CULTURENET, *Definicije kulturnog turizma*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.culturenet.hr/>, posjećeno: 15. srpnja 2019.

Kulturni turizam moguće je interpretirati kroz kretanje ljudi koje je uzrokovano kulturnim atrakcijama, i to izvan njihovog uobičajenog mjesta stanovanja, odnosno s namjerom prikupljanja novih informacija i iskustava kako bi zadovoljili svoje kulturne potrebe.

3. TURISTIČKA PONUDA GRADA PULE

Pula je „najveći grad Istarske županije, smješten na jugozapadnom području istarskog poluotoka u dobro zaštićenom zaljevu“⁴¹. U nastavku završnog rada, na slici 12, prikazan je grad Pula.

Slika 12. Grad Pula

Izvor: ISTARSKI, *Grad Pula objavio novo izdanje brošure Realizirani projekti 2014*, [Internet], raspoloživo na: <https://istarski.hr/>, posjećeno: 25. srpnja 2019

Grad Pula poznat je po svojoj blagoj klimi, mirnome moru i netaknutoj prirodi. Grad ima dugu tradiciju vinarstva, ribarstva, brodogradnje i turizma, a ujedno je i tranzitna luka. Pula je upravno središte Istre još od rimskoga razdoblja.

3.1. Opće odrednice turističke ponude grada Pule

Kao što je i u uvodnom dijelu završnog rada navedeno, pogodnosti za razvoj turizma na području Pule „leže“ u „*geografskom položaju grada, blagoj mediteranskoj klimi,*

⁴¹ NSK, *Ukratko o Puli*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.nsk.hr/>, posjećeno: 25. srpnja 2019.

očuvanom prirodnom okolišu, čistom moru, dobroj prometnoj povezanosti i bogatoj kulturno spomeničkoj baštini⁴². Turistička ponuda je raznovrsna te pruža veliki niz mogućnosti za kvalitetan odmor. Na području Pule, uglavnom uz samu obalu te u središtu grada, „smješten je veliki broj hotela kao i apartmanskih naselja, kampova, dječjih i ferijalnih ljetovališta, te nekoliko nautičkih marina“⁴³. Na nekoliko kilometara udaljenosti od grada nalazi se jedan od najpoznatijih nacionalnih parkova u Hrvatskoj, Otočje Brijuni.

Naime, grad Pula ima veliku turističku ponudu, od čega je kod proučavane tematike najznačajnije sljedeće:⁴⁴

- spomenici (Amfiteatar, Augustov hram, Slavoluk Sergijevaca – Zlatna vrata, Oktogonalni mauzolej, Mornaričko groblje i sl.),
- muzeji i galerije (Amfiteatar, Muzeje suvremene umjetnosti Istre (MSUI), MEMO MUSEUM, Museum Olei Histriae, Artstudio Gallery i sl.),
- festivali (GoatHell Metal Fest, Monteparadiso, Sa(n)jam knjige u Istri, Outlook Festival, Dimension Festival, Pulski filmski festival i sl.),
- izložbe (Galerija SKUC, Galerija „Stari grad“, Turistička zajednica Pula, HUIU Galerija i čitaonica stripova Mrkli Mrak i sl.),
- Nacionalni park Brijuni,
- parkovi (Lungo Mare, Giardini, Titov park, Šijanska šuma, Park grada Graza, Huguesov park i sl.),
- plaže,
- sport i rekreacija (tenis, biciklizam, pješaćenje, ronjenje, jedrenje, „windsurfing“, SUP YOGA, ribolov, golf, fitness, karting, jahanje, košarka, YOGA, „wellness“, panoramski letovi, klizanje, mali nogomet i kajak),
- relaksacija i zabava,
- izleti i razgledavanje grada (Pula Gourmet Tour, Cocktail Tour i sl.),
- diskoteke, barovi i casino,
- tržnica i ribarnica,
- gastro,
- crkve,

⁴² GRAD PULA, *Turizam*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.pula.hr/>, posjećeno: 25. srpnja 2019.

⁴³ Ibidem.

⁴⁴ TZ PULA, *Home*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.pulainfo.hr/>, posjećeno: 30. srpnja 2019.

- Pula heritage tour, i
- Pula SightRun.

Geografska pozicija gradu Puli daje temeljne komparativne prednosti. Naime, Pula je „smještena točno na pola puta od Ekvatora do Sjevernog pola te uživa izuzetno pogodnu blagu, mediteransku klimu, a dodatna prednost su blizina i dobra prometna povezanost s emitivnim tržištem Europske unije (zračna luka i istarski ipsilon)⁴⁵. U današnje vrijeme, Pula sa svojom sadržajnom kulturnom i povijesnom baštinom, ima predispozicije da učini veliki iskorak na šestomjesečni turizam, odnosno na turizam temeljen na diversificiranoj ponudi.

Pula je jedan od najstarijih gradova istočne jadranske obale, a smjestila se na osam brežuljaka. Pula, grad i luka na najjužnijem dijelu Istre smještena je u „*unutrašnjem dijelu zaljeva koji je otocima Sveta Katarina, Sveti Andrija i Uljanik podijeljen na tri lučka bazena*“⁴⁶. Po veličini izgrađenih obala i po opremljenosti Pula je najznačajnija i najveća luka u Istri, a dobro zaštićeni Pulski zaljev ubraja je među najbolje prirodne luke na Jadranu. U gradu Puli postoje dvije marine te se sve više razvija i nautički turizam. Pula se naziva gradom kulture, koncerata i filma. Velika događanja u Pulskoj Areni obilježavaju svako ljeto i garantiraju dobar odmor pun zanimljivih događanja. Razni koncerti, opere i nezaobilazni filmski festival ožive pulsku Arenu svake godine iznova.

3.2. Primjer: Kulturni turizam kao selektivni oblik na području grada Pule

Pula se može predstaviti kao „jedna od najvažnijih destinacija kulturnog turizma u Hrvatskoj te prijestolnica kulturnog turizma u Istri“⁴⁷. Naime, njena bogata povijest i karakteristike iz prošlosti vidljivi su na svakome uglu, ulici, crkvi i muzeju. Najvrjednija i najvažnija povijesna baština i spomenik u Puli je Amfiteatar (Arena) iz 1. stoljeća. Dakle, Arena je građevina eliptičnog oblika te rijedak primjer jedinstvenih tehničkih i tehnoloških rješenja iz doba antike. Shodno tome, potrebno je napomenuti da po

⁴⁵ GRAD PULA, *Strategija turizma Grada Pule 2016.- 2020.*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.pula.hr/>, posjećeno: 05. kolovoza 2019.

⁴⁶ ACTIVE TOURIST, *Kulturni turizam Pula*, [Internet], raspoloživo na: <https://aktivnitureizam.hr/>, posjećeno: 05. kolovoza 2019.

⁴⁷ IZNAJMLJIVAČI, *Pula – antički dragulj i moderna turistička destinacija*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.iznajmljivaci.hr/>, posjećeno: 17. kolovoza 2019.

veličini zauzima 6. mjesto među rimskim amfiteatrima na svijetu. U nastavku završnog rada, na slici 13, prikazana je Pulska Arena.

Slika 13. Pulska Arena

Izvor: IZNAJMLJIVAČI, *Pula – antički dragulj i moderna turistička destinacija*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.iznajmljivači.hr/>, posjećeno: 17. kolovoza 2019.

Pulska Arena građena je u 1. stoljeću, i to u vrijeme cara Vespazijana (istovremeno kada se gradio i Koloseum u Rimu). U Pulskoj Areni su se „nekada održavale gladijatorske igre te je Arena mogla primiti 20.000 gledatelja“⁴⁸.

U današnje doba, u Puli se svake godine održava popularan festival antike pod nazivom „*Pula Superiorvm*“ u trajanju od tri dana, tj. festival koji privuče veliki broj domaćih i stranih gostiju. Prethodno navedeni festival pruža gostima priliku da se „vrate“ u svijet rimskih legionara i gladijatora, odnosno da osjete dašak antičkih vremena. Festival ujedno predstavlja i „odličan način promocije Istre kao svjetski priznate kulturno – turističke destinacije“⁴⁹. Osim Arenom, kulturna baština grada Pule bogata je i brojnim drugim antičkim spomenicima kao što su primjerice Augustov

⁴⁸ Ibidem.

⁴⁹ Ibidem.

Hram, Sergijev Slavoluk i Forum. U nastavku završnog rada, na slici 14, prikazan je Augustov hram.

Slika 14. Augustov hram

Izvor: IZNAJMLJIVAČI, *Pula – antički dragulj i moderna turistička destinacija*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.iznajmljivači.hr/>, posjećeno: 17. kolovoza 2019.

Na području grada Pule potrebno je unaprijediti proizvod kulturnog turizma, i to sukladno dokumentu pod nazivom „*Strategija turizma Grada Pule 2016. – 2020.*“, a radi se o sljedećem:⁵⁰

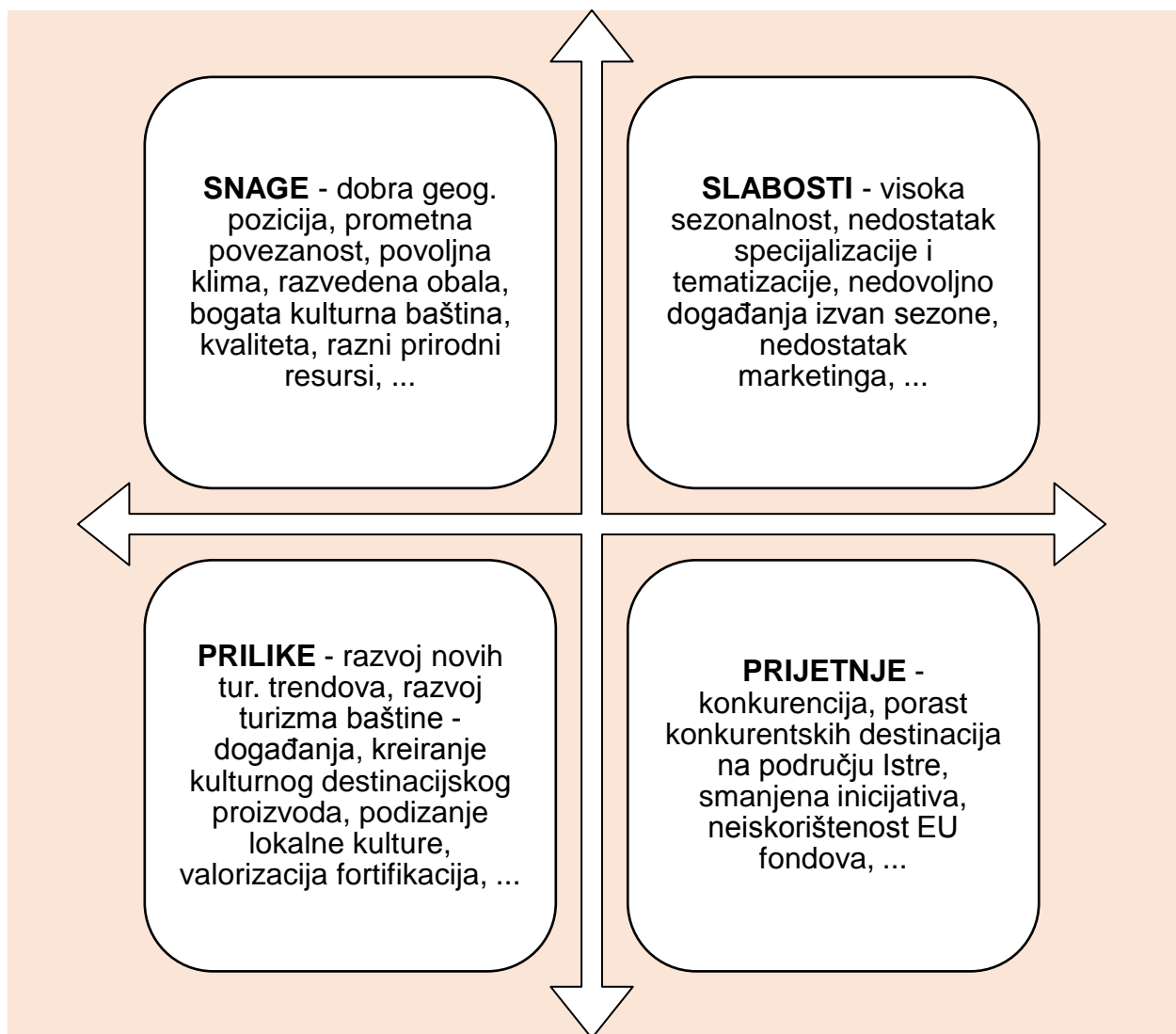
- unapređenje smještaja u hotelima,
- tematizacija i diversifikacija hotela,
- tematizacija ugostiteljskih objekata usmjerena na kulturnu baštinu s naglaskom na rimsku i austro – ugarsku povijest,
- razvoj novih proizvoda kulturnog turizma,
- povezivanje pulskih fortifikacija u europske kulturne rute,
- uključivanje manifestacija u paket – aranžmane,

⁵⁰ GRAD PULA, *Strategija turizma Grada Pule 2016.- 2020.*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.pula.hr/>, posjećeno: 05. kolovoza 2019.

- tečajevi i radionice namijenjeni tržištu posebnih interesa,
- uređenje trgova korištenjem povijesnih mitova i legendi, i
- kulturni menadžment.

U nastavku završnog rada, na slici 15, prikazana je SWOT analiza turističke ponude grada Pule.

Slika 15. SWOT analiza turističke ponude grada Pule

Izvor: Samostalna izrada autorice

4. ZAKLJUČAK

Turizam je moguće interpretirati kroz aktivnosti proizašle iz putovanja i boravaka osoba izvan njihove uobičajene sredine, i to ne dulje od jedne godine radi odmora, poslovnog putovanja i drugih razloga nevezanih uz aktivnosti za koje bi primili ikakvu naknadu u mjestu koje posjećuju. Stoga, može se reći da je turizam jedan od glavnih izvora prihoda u mnogim državama, dok pak u brojnim odredištima predstavlja najvažniju gospodarsku granu. S druge strane, turizam je također i pojava modernog doba, u skladu s čim je potrebno naglasiti i da je stekao status važne komponente nacionalnih gospodarstava mnogobrojnih zemalja svijeta.

Nadalje, u današnje vrijeme sve više su izraženije potrebe potencijalnih turista, što u konačnici dolazi u korelaciju sa životnim standardom. Temeljni predmet istraživanja završnog rada odnosio se prvenstveno na analizu selektivnih oblika turizma te se selektivni turizam može predstaviti kao sintetički i generički pojam koji označava novu kvalitetu suvremenog i budućeg turizma, tj. sadašnjih i budućih generacija.

Selektivni oblici turizma mogu se klasificirati prema više različitih a temeljna podjela podrazumijeva motivaciju i vanjske učinke. U odnosu na predmet, temeljni problem istraživanja završnog rada odnosio se na analizu turističke ponude grada Pule koji je poznat je po svojoj blagoj klimi, mirnome moru i netaknutoj prirodi. Grad Pula ima dugu tradiciju vinarstva, ribarstva, brodogradnje i turizma, a ujedno je i tranzitna luka te upravno središte Istre još od rimskoga razdoblja.

Geografska pozicija gradu Puli daje temeljne komparativne prednosti, a može se predstaviti i kao jedan od najstarijih gradova istočne jadranske obale.

Promatrajući s gledišta kulturnog turizma, na koji je stavljen primarni osvrt, Pula je jedna od najvažnijih destinacija kulturnog turizma u Hrvatskoj te prijestolnica kulturnog turizma u Istri. Pula ima bogatu povijest i karakteristike iz prošlosti, a kulturni i povijesni „tragovi“ vidljivi su na svakome uglu, ulici, crkvi i muzeju. Najvrjednija i najvažnija povijesna baština i spomenik u Puli je Amfiteatar, odnosno Arena, koji datira iz 1. stoljeća.

LITERATURA

Knjige:

1. ANDRIJAŠEVIĆ, M. (2010), *Kineziološka rekreacija*, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
2. GEIĆ, S. (2011), *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split.
3. ZUELOW, E. (2015), *a History of Modern Tourism*, Red Globe Press.

Članci:

1. HITREC, T. (1996), „Zdravstveni turizam – pojmovni i konceptijski okvir“, *Tourism and hospitality management*, Vol. 2, No. 2, str. 253 – 264.
2. LUKOVIĆ, T. (2008), „Selektivni turizam, hir ili znanstveno – istraživačka potreba“, *Acta turistica nova*, Vol. 2, No. 1, str. 51 – 74.
3. STANKOVIĆ, M. (1985), „Sociološko istraživanje turizma“, *Revija za sociologiju*, Vol. 15, No. 1 – 2, str. 75 – 82.
4. ZANINOVIĆ, V. (2003), „The segmentation and promotion of selective forms of tourism of the island of Hvar – a fusion of authenticity and modernity“, *Tourism and hospitality management*, Vol. 2, No. 9, str. 271 – 288.

Internetski izvori:

1. ACTIVE TOURIST, *Kulturni turizam Pula*, [Internet], raspoloživo na: <https://aktivniteturizam.hr/>, posjećeno: 05. kolovoza 2019.
2. CIMERFRAJ, *Što je seoski turizam i kako spojiti poljoprivredu s turizmom u Hrvatskoj?*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.cimerfraj.hr/>, posjećeno: 15. srpnja 2019.
3. CROATIA LINK, *Turizam: definicija, nastanak, razvoj i podjela*, [Internet], raspoloživo na: <http://croatialink.com/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.
4. CROATIA LINK, *Zdravstveni turizam: definicija, povijest i podjela*, [Internet], raspoloživo na: <http://croatialink.com/>, posjećeno: 15. srpnja 2019.

5. CULTURENET, *Definicije kulturnog turizma*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.culturenet.hr/>, posjećeno: 15. srpnja 2019.
6. GRAD PULA, *Strategija turizma Grada Pule 2016.- 2020.*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.pula.hr/>, posjećeno: 05. kolovoza 2019.
7. GRAD PULA, *Turizam*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.pula.hr/>, posjećeno: 25. srpnja 2019.
8. HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Metodologija*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 03. srpnja 2019.
9. HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Motivacija*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 08. srpnja 2019.
10. HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA, *Turizam*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.enciklopedija.hr/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.
11. ISTARSKI, *Grad Pula objavio novo izdanje brošure Realizirani projekti 2014*, [Internet], raspoloživo na: <https://istarski.hr/>, posjećeno: 25. srpnja 2019.
12. IZNAJMLJIVAČI, *Pula – antički dragulj i moderna turistička destinacija*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.iznajmljivači.hr/>, posjećeno: 17. kolovoza 2019.
13. MEFST, *Kako postaviti istraživanje*, [Internet], raspoloživo na: <http://neuron.mefst.hr/>, posjećeno: 03. srpnja 2019.
14. NSK, *Ukratko o Puli*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.nsk.hr/>, posjećeno: 25. srpnja 2019.
15. ODRŽIVI TURIZAM, *Održivi turizam*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.odrzivi.turizam.hr/>, posjećeno: 06. srpnja 2019.
16. POSLOVNI DNEVNIK, *Ekonomika turizma*, [Internet], raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/>, posjećeno: 06. srpnja 2019.
17. TZ PULA, *Home*, [Internet], raspoloživo na: <https://www.pulainfo.hr/>, posjećeno: 30. srpnja 2019.
18. UNWTO, *Definition*, [Internet], raspoloživo na: <http://www2.unwto.org/>, posjećeno: 04. srpnja 2019.

POPIS SLIKA

Slika 1. Cilj istraživanja	1
Slika 2. Definicija turizma.....	3
Slika 3. Osnovne funkcije turizma.....	5
Slika 4. Temeljne osobine ekonomskih funkcija turizma	6
Slika 5. Pojmovno određenje selektivnog turizma	9
Slika 6. Važno obilježje selektivnog turizma	10
Slika 7. Osnovna karakteristika selektivnog turizma	11
Slika 8. Osnovna podjela selektivnih oblika turizma	11
Slika 9. Najznačajniji oblici selektivnog turizma; prema autoru Alifer D.	13
Slika 10. Koncept zdravstvenog turizma	14
Slika 11. Definicija kulturnog turizma	17
Slika 12. Grad Pula	18
Slika 13. Pulska Arena.....	21
Slika 14. Augustov hram	22
Slika 15. SWOT analiza turističke ponude grada Pule.....	23

SAŽETAK

U završnom radu analizirana je i interpretirana tematika turističke ponude grada Pule, i to u skladu sa selektivnim oblicima turizma. Temeljni osvrt stavljen je na kulturni turizam, i to iz razloga jer je Pula jedna od najvažnijih destinacija kulturnog turizma u Hrvatskoj, a samim time i prijestolnica kulturnog turizma u Istri. Selektivni oblici turizma klasificiraju se prema više različitih kriterija, a glavna podjela podrazumijeva motivaciju i vanjske učinke, zbog čega turisti iz godine u godinu sve više posjećuju Pulu. Osnovna snaga Pule kao turističke destinacije vidljiva je kroz dobro geografsku i prometnu povezanost, dok se slabosti odnose na nedostatak specijalizacije i tematizacije. Nadalje, prilike upućuju na razvoj novih turističkih trendova, dok se prijetnje mogu sagledati kroz sve veću konkurenciju.

Ključne riječi: turistička ponuda, selektivni oblici, destinacija, kulturni turizam, Pula

SUMMARY

In the final paper, the topic of the tourist offer of the city of Pula is analyzed and interpreted, in accordance with the selective forms of tourism. The main focus is on cultural tourism, because Pula is one of the most important cultural tourism destinations in Croatia, and therefore the capital of cultural tourism in Istria. Selective forms of tourism are classified according to a number of different criteria, and the main division implies motivation and external effects, which is why tourists are increasingly visiting Pula from year to year. The main strength of Pula as a tourist destination can be seen through its good geographical and transport links, while its weaknesses are related to the lack of specialization and thematization. Furthermore, opportunities indicate the development of new tourism trends, while threats can be seen through increasing competition

Keywords: tourist offer, selective forms, destination, cultural tourism, Pula